

Scorevoorschrift bij WRM-beoordelingsprotocol ‘Instructie geven en coachen’

Waarop

Het examen fase 3 ‘Proeve van bekwaamheid’ en de ‘praktijkbegeleiding’ toetst of de deelnemer (nog) competent is als rijinstructeur, dat wil zeggen: bekwaam handelt in een lessituatie. De deelnemer geeft daartoe een praktijkles die wordt beoordeeld. De beoordelaar legt zijn beoordeling van de praktijkles vast in het beoordelingsprotocol.

wordt**beoordeeld?**

De in totaal 34 te beoordelen aspecten in tien examenrubrieken hebben betrekking op:

- *INSTRUCTIE GEVEN*: competenties op het gebied van instructie geven
- *COACHEN*: coachingscompetenties (coachen van het leerproces en beoordelen van rijvorderingen)
- *ALGEMEEN*: een aantal algemene kenmerken van het gedrag van de deelnemer, zoals tijdsverdeling.

INSTRUCTIE GEVEN (beoordelingsaspect 1 t/m 15) bestaat uit vier examenrubrieken:

- **Introductie** [INLEIDING]
- **Uitleg** [KERN]
- **Aanbieden oefensituaties** [KERN]
- **Feedback** [AFSLUITING].

COACHEN (beoordelingsaspect 16 t/m 30) bestaat uit vijf examenrubrieken:

- **Signaleren bij rijtakenuitvoering**
- **Ondersteunen bij leren van rijtaken**
- **Afstemmen**
- **Leerhouding**
- **Interpersoonlijk handelen.**

ALGEMEEN is de laatste examenrubriek. Hieronder vallen de beoordelingsaspecten 31 t/m 34: tijdsverdeling, gebruik van de instructievorderingenkaart/RIS-werkboek, gebruik lesplan en het voorkomen van verwijtbare verkeersovertredingen.

**Score en
normering**

Voor elk van de 34 beoordelingsaspecten kan de deelnemer een van de volgende scores krijgen:

- als hij/zij het beoordelingsaspect niet uitvoert of uit laat voeren. Dit is **contraproductief** gedrag (CP): 0 punten
- als hij/zij het uitvoert op het niveau van **beginnend productief** gedrag (BP1): 1 punt
- als hij/zij het uitvoert op het niveau van **beginnend productief** gedrag (BP2): 2 punten
- als hij/zij het uitvoert op het niveau van **productief** gedrag (P): 3 punten.

De beoordelaar noteert achter ieder beoordelingsaspect de score 0, 1, 2 of 3 in de desbetreffende kolom. Bij het waarden van een beoordelingsaspect hanteert de beoordelaar het scorevoorschrift. Als een beoordelingsaspect niet te beoordelen is, vult de beoordelaar **n.t.b.** in en worden 2 punten toegekend.

Om een voldoende te halen voor een examenrubriek moet de deelnemer het minimaal vereiste aantal (aangegeven) punten voor die rubriek behalen. De minimaal vereiste aantallen punten zijn op het protocol tussen haakjes geplaatst.

Bij 'Introductie' zijn er bijvoorbeeld drie beoordelingsaspecten. Het maximale aantal te behalen punten is dan 9 (3 x 3 punten voor productief en meest gewenste gedrag). Het minimaal vereiste aantal punten is hier 6.

In de kolom 'Tot.' wordt de totaalscore per rubriek gegeven en vergeleken met het minimaal vereiste aantal punten:

- als de score lager is, noteert de beoordelaar een 'O' van onvoldoende in de laatste kolom 'Eindwaardering'
- als de score gelijk of hoger is, noteert de beoordelaar een 'V' van voldoende in de kolom 'Eindwaardering'.

Voor een voldoende resultaat moet de deelnemer minimaal 71 punten in totaal halen. Eén examenrubriek mag onvoldoende zijn, als het minimale aantal punten maar 71 is.

De KERN bij *INSTRUCTIE GEVEN* (beoordelingsaspect 4 t/m 11) moet altijd voldoende zijn. Als de deelnemer hiervoor minder punten haalt dan minimaal vereist is (aspect 4 t/m 7 minder dan 8 en/of aspect 8 t/m 11 minder dan 10), heeft hij dus een onvoldoende resultaat.

Protocol

Kennismaking

WRM

examen

- De beoordelaar controleert de persoonsgegevens van de deelnemer aan de hand van zijn (juiste) rijbewijs.
- De beoordelaar legt de structuur van het examen uit.
- De beoordelaar controleert de persoonsgegevens van de leerling aan de hand van zijn identiteitsbewijs.
- De beoordelaar ontvangt een kopie van de gebruikte instructievorderingenkaart/RIS-werkboek van de meegebrachte leerling, die volledig moet zijn ingevuld.

Examenrit

Gedurende het examen zal de beoordelaar observeren en aantekeningen maken. Na het examen vult de beoordelaar het protocol in aan de hand van de WAKKER-methodiek:

Waarnemen (observeren) tijdens examen

Aantekeningen maken tijdens examen

Kwantificeren

Kwalificeren

Evalueren (waarde bepalen)

Resultaat noteren.

Ingrijpen door beoordelaar

De beoordelaar zal alleen (mondeling) ingrijpen bij verkeersonveilige situaties. De consequentie van mondeling ingrijpen is:

- gezakt, als verkeersveiligheid in zeer hoge mate in gevaar is gebracht
- niet gezakt, als de verkeersveiligheid nagenoeg niet in gevaar is gebracht.

Evaluatiegesprek

In het evaluatiegesprek motiveert de beoordelaar zijn scores van het beoordelingsprotocol.

- De beoordelaar analyseert de prestaties van de deelnemer.
- De beoordelaar deelt zelf de uitslag aan de deelnemer mee.
- De beoordelaar motiveert de deelnemer door positieve feedback.
- De beoordelaar dient zich te onthouden van opmerkingen/adviezen over opleidingsaspecten.

Invullen beoordelingsprotocol

De beoordelaar noteert de scores van de deelnemer voor de gegeven les in het beoordelingprotocol. Dit protocol moet zijn voorzien van de naam van de deelnemer, de datum en de begin- en eindtijd van het examen, het lesonderwerp, de naam en handtekening van de beoordelaar en de uitslag van het examen. Het originele beoordelingsprotocol wordt door de beoordelaar bewaard en een tweede exemplaar/kopie wordt aan de examendeelnemer verstrekt.

Noot

De stagedeelnemer (alle categorieën, behalve de hiervan vrijgestelde cat. E) moet een leerling één rijles geven met een totale lestijd van minimaal 50 minuten en maximaal 80 minuten.

Eén praktijkbegeleiding bestaat uit één rijles met een leerling (minimaal 50 minuten en maximaal 80 minuten). Per keer duurt een praktijkbegeleiding maximaal 110 minuten, inclusief voorgesprek en uitslag geven.

In de les bij de stagebeoordeling en praktijkbeoordeling dient een nieuw aan te leren lesonderdeel centraal te staan. In het geval van een praktische begeleiding geldt deze eis alléén indien aan een echte rijbewijsleerling les wordt gegeven. Dit zorgt ervoor dat de deelnemer zowel zijn instructie- als coachingsvaardigheden kan tonen/waarmaken tijdens het examen. Om dit te realiseren dient de leerling al een aantal lessen gevolgd te hebben en tevens dient de leerling niet zodanig ver te zijn met zijn rijopleiding dat hij al volledig gereed is om het rijbewijsexamen af te leggen. De geldende tijdsduur geeft de deelnemer voldoende gelegenheid zijn kunnen te tonen zonder dat het tijdsaspect hier cruciaal wordt. Hierdoor ontstaat er tevens voldoende ruimte om behalve het nieuw aan te leren lesonderwerp te behandelen ook voldoende aandacht te kunnen besteden aan de coachingsaspecten.

P.M. Waar de mannelijke vorm van instructeur/leerling staat kan ook de vrouwelijke vorm gelezen worden.

INSTRUCTIE GEVEN

1. Introductie 1 – Meting vorige les en controle aanvangsniveau: geeft aan wat er in vorige les(sen)/rijtaak is behandeld en een relatie heeft met de geplande les (=vereiste beginsituatie) en meet praktisch de feitelijke beginsituatie

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> controleert de vorige les in het geheel niet en de <u>instructeur</u> stelt het feitelijke begingedrag van de leerling niet vast of beoordeelt dit onjuist.	De <u>instructeur</u> controleert de vorige les theoretisch.	De <u>instructeur</u> controleert de vorige les onvolledig of slechts deels praktisch. Hij meet de feitelijke beginsituatie onvolledig in relatie tot de vereiste beginsituatie als voorbereiding op de geplande rijles.	De <u>instructeur</u> geeft aan wat tijdens de vorige les(sen)/rijtaak is behandeld en controleert dit praktisch. Hij meet de feitelijke beginsituatie in relatie tot de vereiste beginsituatie als voorbereiding op de geplande rijles. De <u>instructeur</u> geeft gelegenheid tot vragen stellen, over vorige les, deelhandelingen, instructiefasen, beheersingsniveaus. De <u>instructeur</u> controleert zelfwerkzaamheid van de leerling. (Stap 1 RIS).

2. Introductie 2 – Lesplan: geeft aan wat er in de les(onderdelen) aan de orde komt en in welke volgorde

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> geeft tijdens de inleiding van de les geen informatie over zijn werkwijze en de opbouw van de les.	De <u>instructeur</u> geeft tijdens de inleiding van de les alleen het onderwerp aan.	De <u>instructeur</u> beschrijft tijdens de inleiding van de les te globaal wat er in de les aan de orde komt en in welke volgorde.	De <u>instructeur</u> beschrijft tijdens de inleiding van de les de structuur (zijn aanpak) van wat er in de les aan de orde komt en in welke volgorde.

3. Introductie 3 – Doelstelling en motivatie van de les: beschrijft de essentie van wat de leerling gaat leren en motiveert de noodzaak van de nieuw te leren rijtaak

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> formuleert geen lesdoelstelling en geen motivatie.	De <u>instructeur</u> formuleert alleen een lesdoelstelling of een motivatie.	De <u>instructeur</u> geeft te summier aan wat de leerling aan het einde van de les aan vaardigheden moet kunnen uitvoeren en het belang van deze les voor het deelnemen aan het verkeer.	De <u>instructeur</u> geeft een nauwkeurige beschrijving van de leertaak die in deze les centraal staan en motiveert duidelijk het belang van elk lesonderdeel voor het deelnemen aan het verkeer. (Stap 2 RIS: motivatie).

4. Uitleg 1 – Aansluiting voorgaande lesonderwerpen: sluit in zijn uitleg aan bij voorgaande lesonderwerpen

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> legt geen inhoudelijke relatie met wat er bij de voorgaande lesonderwerpen/rijtaken aan de orde is geweest/is geleerd.	De <u>instructeur</u> legt alleen een globale relatie met de voorgaande les/rijtaak.	De <u>instructeur</u> verwijst in algemene zin naar wat er bij voorgaande lesonderwerpen/rijtaken aan de orde is geweest/is geleerd.	De <u>instructeur</u> gaat samen met de leerling na wat er bij voorgaande lesonderwerpen/rijtaken aan de orde is geweest en maakt daarbij tijdens de uitleg gebruik van de bij de leerling aanwezige kennis/vaardigheden.

5. Uitleg 2 – Inhoud: geeft uitleg over de deelhandelingen van de rijtaak conform de Rijprocedure

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> laat de leerling zonder uitleg beginnen met rijden. Hij geeft informatie die in strijd is met de inhoud van de Rijprocedure.	De <u>instructeur</u> geeft een onvolledige beschrijving van de nieuwe rijtaak.	De <u>instructeur</u> geeft een algemene beschrijving van de nieuwe rijtaak. Hij geeft uitleg conform de inhoud van de Rijprocedure.	De <u>instructeur</u> geeft een heldere en exacte beschrijving van de nieuwe rijtaak. Zijn uitleg is conform de inhoud van de Rijprocedure en de gegeven doelstelling.

6. Uitleg 3 – Deelhandelingen en foutgedragingen, deelhandelingen: beschrijft hoe de concrete deelstappen uitgevoerd moeten worden

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> geeft niet aan wat de concrete deelstappen zijn van een nieuwe rijtaak. Hij schenkt in het geheel geen aandacht aan de verschillende deelstappen.	De <u>instructeur</u> geeft nauwelijks aan wat de concrete deelstappen zijn van de nieuwe rijtaak. Hij is onduidelijk over de volgorde waarin en de manier waarop de deelhandelingen uitgevoerd moeten worden.	De <u>instructeur</u> geeft een beschrijving van de deelhandelingen van de nieuwe rijtaak en in welke volgorde ze uitgevoerd moeten worden. De <u>instructeur</u> is summier en soms onvolledig in zijn beschrijving. Soms slaat hij concrete deelstappen over of licht hij de uitvoering stappen niet volledig toe.	De <u>instructeur</u> beschrijft stap-voor-stap en volledig de concrete onderdelen van de nieuwe rijtaak. Hij geeft aan hoe en in welke volgorde de deelstappen uitgevoerd moeten worden. (Afhankelijk van sturing naar niveauverhoging en sturing naar zelfstandigheid).

Uitleg 3 – Deelhandelingen en foutgedragingen, foutgedragingen: geeft aan waar bij de uitvoering van de rijtaak fouten kunnen ontstaan en wat de mogelijke gevolgen zijn

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> geeft niet aan wat de kritieke punten bij de uitvoering van de rijtaak zijn. Hij geeft niet aan welke gevolgen fouten op deze kritieke punten kunnen hebben.	De <u>instructeur</u> benoemt enkele kritieke punten bij de uitvoering van de rijtaak. Hij geeft niet aan welke gevolgen fouten op deze kritieke punten kunnen hebben.	De <u>instructeur</u> stipt kritieke punten aan die een rol spelen bij de uitvoering van de rijtaak. Hij geeft aan welke gevolgen fouten op deze kritieke punten kunnen hebben. De <u>instructeur</u> is echter onvolledig in zijn beschrijving en slaat soms essentiële kritieke punten over.	De <u>instructeur</u> geeft een duidelijke en volledige beschrijving van de kritieke punten die een rol spelen bij de uitvoering van de rijtaak. Hij beschrijft welke gevolgen eventuele fouten kunnen hebben en hoe de leerling daarmee om moet gaan.

7. Uitleg 4 – Demo: geeft vanaf de bestuurdersplaats een demo conform de Rijprocedure

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> geeft geen demo of meerdere malen een foutieve demo.	De <u>instructeur</u> geeft een demo <u>niet</u> vanaf de bestuurdersplaats of een demo waarbij de essentie van het lesonderwerp niet tot uiting komt.	De <u>instructeur</u> geeft een demo vanaf de bestuurdersplaats die niet geheel conform de Rijprocedure is.	De <u>instructeur</u> geeft een demo vanaf de bestuurdersplaats conform de Rijprocedure, na uitleg van de rijtaak, de deelhandelingen en de foutgedragingen (de <u>instructeur</u> mag zelf kiezen of hij, afhankelijk van het instructieonderdeel, 1 of 2 demo's - in stappen én vloeiend - geeft). (Stap 2 RIS: demo)

8. Aanbieden 1 – Plaats van uitvoering: kiest een geschikte plaats voor het oefenen van de rijtaak

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> kiest een onveilige plaats voor het oefenen van de rijtaak.	De <u>instructeur</u> kiest een plaats die niet geschikt is voor het oefenen van de rijtaak. De plaats past niet bij de specifieke taak die de leerling moet oefenen.	De <u>instructeur</u> kiest een plaats die qua fysieke gesteldheid niet optimaal is voor het oefenen van de rijtaak.	De <u>instructeur</u> kiest een plaats waarbij de leerling de hem opgedragen taak naar behoren en onder veilige omstandigheden kan uitvoeren.

9. Aanbieden 2 – Instructiefase: *Kiest de instructiefase die bij de leerling, de deelhandeling en de locatie past*

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> doorloopt de mentorstappen (DMMM, DOA, DOMA en DZA) het lerend leren of een combinatie van beide zonder daarbij rekening te houden met de leerbehoefte/het niveau van de leerling.	De <u>instructeur</u> maakt, op grond van het beheersingsniveau van de leerling, af en toe een juiste keuze tussen: - De mentorstappen (DMMM, DOA, DOMA, DZA) (beginnende/langzame leerling) - Lerend leren (coachen bij gevorderde/snelle leerling) (rijtaak in complexe situaties) - Mix van de mentorstappen en lerend leren.	De <u>instructeur</u> maakt, op grond van het beheersingsniveau van de leerling, overwegend de juiste keuze tussen: - De mentorstappen (DMMM, DOA, DOMA, DZA) (beginnende/langzame leerling) - Lerend leren (coachen bij gevorderde/snelle leerling) (rijtaak in complexe situaties) - Mix van mentorstappen en lerend leren.	De <u>instructeur</u> maakt, op grond van het beheersingsniveau van de leerling, een juiste keuze tussen: - De mentorstappen (DMMM (stap 3 RIS), DOA (stap 4 RIS), DOMA (stap 5 RIS), DZA (stap 6 RIS) (beginnende/langzame leerling), - Lerend leren (coachen bij gevorderde/snelle leerling) (rijtaak in complexe situaties), - Mix van mentorstappen en lerend leren.

Aanbieden 2 – Moeilijkheidsgraad: *kiest oefensituaties die de leerling aankan en de leerling stimuleren*

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> kiest oefensituaties die te moeilijk zijn voor de leerling en die niet passen bij de fase van de opleiding waarin de leerling zich bevindt.	De <u>instructeur</u> kiest oefensituaties die te gemakkelijk voor de leerling zijn en die niet passen bij de fase van de opleiding waarin de leerling zich bevindt.	De <u>instructeur</u> kiest in het algemeen oefensituaties die aansluiten bij het niveau van de leerling en passen bij de fase van de rijopleiding van de leerling. Maar hij verfijnt de oefensituaties niet en past deze niet toe in complexere verkeersopgaven.	De <u>instructeur</u> kiest oefensituaties die aansluiten bij het niveau van de leerling en passen bij de fase van de rijopleiding van de leerling. Hij verfijnt de oefensituaties en past deze toe in complexe verkeersopgaven. (Gewijzigde situaties: Stap 7 RIS) (Wisselende omstandigheden: Stap 8 RIS)

10. Aanbieden 3 – Intensiteit: geeft de leerling gelegenheid om te oefenen

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
Door toedoen van de <u>instructeur</u> krijgt de leerling onvoldoende oefenmogelijkheid om de nieuwe rijtaak onder de knie te krijgen.	De <u>instructeur</u> laat de leerling een rijtaak niet voldoende keren oefenen en houdt daarbij geen rekening met het beheersingsniveau van de leerling.	De <u>instructeur</u> laat de leerling een rijtaak voldoende malen oefenen. Hij doet dit echter niet in zoveel mogelijk wisselende situaties terwijl de leerling daar wel aan toe is.	De <u>instructeur</u> laat de leerling de rijtaak intensief oefenen. Hij kiest ervoor de leerling zoveel mogelijk situaties te laten oefenen in plaats van te praten over mogelijke situaties. Hij laat de leerling oefenen tot (bijna) foutloze uitvoering (uitvoering is vlot en vloeiend). Hij laat de oefensituaties zoveel mogelijk toepassen in gewijzigde situaties: Stap 7 RIS en onder wisselende omstandigheden: Stap 8 RIS.

11. Aanbieden 4 – Fouten binnen veiligheidsmarge: geeft de leerling ruimte om fouten te maken zolang de veiligheid niet in het gedrang komt

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> grijpt niet of te laat in bij dreigend gevaar.	De <u>instructeur</u> grijpt al in als er nog geen direct gevaar dreigt. Hij geeft de leerling nauwelijks ruimte om fouten te maken.	De <u>instructeur</u> geeft de leerling ruimte om fouten te maken. Soms grijpt hij echter te vroeg in (er is eigenlijk geen evident gevaar).	De <u>instructeur</u> geeft de leerling de ruimte om fouten te maken. Hij voorkomt wel tijdig dat de leerling zelf of andere verkeersdeelnemers door de fouten in gevaar komen.

12. Feedback 1 – Lesafronding: geeft een samenvatting van de les

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> geeft geen samenvatting van de les.	De <u>instructeur</u> geeft een zeer onvolledige samenvatting van de les. Hij legt geen verband met eerder geleerde rijtaken.	De <u>instructeur</u> geeft een samenvatting van de les die op punten nog onvolledig is. Hij slaat enkele elementen over en verzuimt in enkele gevallen aan te geven wat de samenhang met eerder geleerde rijtaken is.	De <u>instructeur</u> geeft een heldere samenvatting van de gehele les die 'to-the-point' is. Hij vat samen wat de leerling heeft geleerd en geeft aan wat de samenhang is met al eerder geleerde rijtaken.

13. Feedback 2 – Bespreking leerresultaat: stelt het leerresultaat vast en bespreekt dit met de leerling

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> stelt geen of het onjuiste leerresultaat vast. Hij stelt ten onrechte vast dat de doelstelling behaald is.	De <u>instructeur</u> stelt alleen het leerresultaat van het lesonderwerp vast.	De <u>instructeur</u> geeft aan wat de leerling goed en fout gedaan heeft. Hij slaat soms essentiële zaken over in zijn toelichting aan de leerling.	De <u>instructeur</u> geeft duidelijk en kernachtig aan wat de leerling goed en fout heeft gedaan. Hij bekijkt samen met de leerling of de doelstelling is gehaald.

14. Feedback 3 – Evaluatie leerproces: gaat samen met de leerling na hoe het leerproces is verlopen

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> gaat niet samen met de leerling na hoe het leerproces is verlopen. Hij geeft de leerling geen gelegenheid om op het verloop van het leerproces terug te kijken.	De <u>instructeur</u> gaat uitsluitend het didactisch handelen van de instructeur na.	De <u>instructeur</u> gaat samen met de leerling na hoe het leerproces is verlopen. Hij mist wel enkele kansen om 'open' vragen te stellen (vraagt bijvoorbeeld alleen of de leerling de uitvoering moeilijk vond ...) Hij geeft de leerling niet optimaal gelegenheid om zijn eigen verhaal te doen. De procesevaluatie is daarom nog niet 'volledig'.	De <u>instructeur</u> gaat samen met de leerling na hoe het leerproces verlopen is. Hij betreft de leerling nadrukkelijk bij de evaluatie en daagt hem met de juiste vragen uit over zijn eigen leerproces na te denken.

15. Feedback 4 – Volgende les/rijtaak: geeft onderwerp en motivatie van volgende les/rijtaak aan en geeft een opdracht voor zelfwerkzaamheid

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> laat de volgende drie gedragingen <u>niet</u> zien: • geeft het onderwerp van de rijtaak van de volgende les aan • motiveert de noodzaak van deze rijtaak • geeft een opdracht voor zelfwerkzaamheid in relatie tot de rijtaak.	De <u>instructeur</u> laat één van de volgende drie gedragingen zien: • geeft het onderwerp van de rijtaak van de volgende les aan • motiveert de noodzaak van deze rijtaak • geeft een opdracht voor zelfwerkzaamheid in relatie tot de rijtaak.	De <u>instructeur</u> laat twee van de volgende drie gedragingen zien: • geeft het onderwerp van de rijtaak van de volgende les aan • motiveert de noodzaak van deze rijtaak • geeft een opdracht voor zelfwerkzaamheid in relatie tot de rijtaak.	De <u>instructeur</u> laat alle drie de volgende gedragingen zien: • geeft het onderwerp van de rijtaak van de volgende les aan • motiveert de noodzaak van deze rijtaak • geeft een opdracht voor zelfwerkzaamheid in relatie tot de rijtaak.

COACHEN

16. Signaleren 1 – Opmerken van fouten: merkt fouten in de uitvoering van rijtaken/deelhandelingen volgens de Rijprocedure op

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> signaleert geen fouten in waarnemingen, beslissingen en handelingen van de leerling en bespreekt ze niet.	De <u>instructeur</u> signaleert veel fouten in waarnemingen, beslissingen en handelingen van de leerling niet en bespreekt ze niet, gelet op wat de leerling geleerd heeft en deze les gaat leren.	De <u>instructeur</u> merkt de meeste foute waarnemingen, beslissingen en handelingen van de leerling op en bespreekt deze.	De <u>instructeur</u> : - ziet bijna alle fouten van de rijtaak/deelhandelingen al in de kijkfase aankomen en maakt ze bespreekbaar / bespreekt ze. - neemt fouten in de uitvoering (deelhandelingen of totale rijtaak) tijdig waar.

17. Signaleren 2 – Hardop laten verwoorden: stimuleert de leerling (hardop) te verwoorden hoe hij een rijtaak aanpakt of heeft aangepakt

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> stimuleert de leerling op geen enkele manier hardop te verwoorden hoe hij een rijtaak aanpakt of heeft aangepakt.	De <u>instructeur</u> stimuleert de leerling alleen de handelingen behorend bij de rijtaak op te noemen.	De <u>instructeur</u> stimuleert de leerling hardop te verwoorden hoe hij een rijtaak aanpakt of heeft aangepakt. Dit gebeurt niet volgens een aantal vaste stappen.	De <u>instructeur</u> stimuleert de leerling stap voor stap hardop te verwoorden hoe hij een deelhandeling of de totale rijtaak aanpakt of heeft aangepakt (invoegen, kruispunt berijden).

18. Ondersteunen 1 – Hints/corrigerende aanwijzingen: geeft hints of corrigerende aanwijzingen over de uitvoering van rijtaken

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> geeft de leerling geen hints en/of corrigerende aanwijzingen hoe hij een rijtaak moet aanpakken, waar dit wel nodig is. Hij maakt niet duidelijk hoe gevaarlijke situaties kunnen worden voorkomen en/of lastige situaties kunnen worden aangepakt.	De <u>instructeur</u> geeft de leerling nauwelijks hints en/of corrigerende aanwijzingen hoe hij een rijtaak moet aanpakken, waar dit wel nodig is. Hij maakt nauwelijks duidelijk hoe gevaarlijke situaties kunnen worden voorkomen en/of lastige situaties kunnen worden aangepakt.	De <u>instructeur</u> geeft diverse hints en/of corrigerende aanwijzingen over de uitvoering van rijtaken. Hij maakt niet geheel duidelijk hoe gevaarlijke situaties kunnen worden voorkomen en/of lastige situaties kunnen worden aangepakt.	De <u>instructeur</u> geeft voldoende hints en/of corrigerende aanwijzingen over de uitvoering van rijtaken. Hij maakt duidelijk hoe gevaarlijke situaties kunnen worden voorkomen en lastige situaties kunnen worden aangepakt.

19. Ondersteunen 2 – Inhoudelijke verbeterpunten: geeft feedback met concrete verbeterpunten die inhoudelijk overeenkomt met de Rijprocedure

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> : - geeft geen feedback of tips om de rijtaak anders aan te pakken - geeft tips die in strijd zijn met de Rijprocedure.	De <u>instructeur</u> : - geeft algemeen feedback met weinig tips om een rijtaak anders aan te pakken - laat bijna alle kansen om verbeterpunten te geven liggen	De <u>instructeur</u> : - geeft feedback die klopt met de Rijprocedure - laat kansen liggen om met concrete verbeterpunten te komen.	De <u>instructeur</u> : - geeft feedback die klopt met de Rijprocedure - benut de meeste kansen om feedback en concrete verbeterpunten te geven.

20. Ondersteunen 3 – Verklarende feedback: bespreekt wat van een rijtaak goed of fout is uitgevoerd volgens gangbare criteria (veiligheidsmarges, technisch vloeiend, doorstroming, milieu, sociaal rijgedrag) en licht het waarom toe

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> doet niets om te verduidelijken waarom een leerling iets goed of fout doet. Gevolgen van het rijgedrag voor veiligheid, milieu, de andere weggebruikers e.d. komen niet ter sprake.	De <u>instructeur</u> doet weinig om te verduidelijken waarom een leerling iets goed of fout doet. Gevolgen van rijgedrag voor veiligheid, milieu, de andere weggebruiker e.d. komen nauwelijks ter sprake.	De <u>instructeur</u> geeft wel aan welke handelingen goed/fout gingen, maar laat een aantal kansen liggen. Bijvoorbeeld vertelt hij wel vaak wat fout ging, maar niet altijd waarom. Hij verheldert niet altijd de oorzaken van fouten	De <u>instructeur</u> zorgt ervoor dat de leerling een scherp beeld heeft van wat waarom goed of fout ging: - welke handelingen goed/fout gingen - volgens welke criteria ze goed/fout gingen - wat de oorzaken waren van goed/fout handelen. De instructeur neemt de zelfreflectie met de leerling door (BEELD-gedrag leerling versus WAARGENOMEN gedrag Instructeur). Hij geeft daarna het GEWENSTE Gedrag aan zoals beschreven in de Rijprocedure.

21. Ondersteunen 4 – Essentiële zaken: laat in zijn feedback essentiële zaken aan de orde komen

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> is passief en zegt bijna niets, ook als er wel essentiële feedback te geven is.	De <u>instructeur</u> : - heeft veel woorden nodig om duidelijk te maken wat er goed of fout ging - praat aan één stuk door en treedt veel in details.	De <u>instructeur</u> : - mist enkele essentiële punten in zijn feedback - weidt in enkele gevallen nog uit, waar bondige feedback nodig was - in andere gevallen komt hij in weinig woorden tot de kern.	De <u>instructeur</u> : - haalt essentiële zaken in het rijgedrag van de leerling naar boven - heeft heel weinig woorden nodig om concreet te maken wat goed of fout ging en waarom.

22. Ondersteunen 5 – Timing feedback: geeft op een passend moment na de taakuitvoering feedback

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> geeft de leerling geen kans eerst de rijtaak uit te voeren. Hij komt al tijdens de uitvoering met feedback.	De <u>instructeur</u> wacht zo lang met het geven van feedback dat de situatie waar het om ging al helemaal uit beeld is.	De <u>instructeur</u> : - laat in een enkel geval de leerling niet de kans eerst de taak uit te voeren alvorens met feedback te komen - geeft in de meeste gevallen feedback zoals beschreven onder 'Productief gedrag' - haalt in enkele gevallen situaties naar voren die al te lang uit beeld zijn om nog helder voor de geest te staan.	De <u>instructeur</u> : - geeft de leerling kans eerst de taak uit te voeren alvorens met feedback te komen - geeft feedback op een moment dat de leerling zich de situatie nog helder voor de geest kan halen - vermijdt situaties na te bespreken die pas na lange tijd teruggehaald kunnen worden.

23. Afstemmen 1 – Sturing naar niveauverhoging: geeft de leerling precies *dé* steun die hij nodig heeft om een stap vooruit te maken in de beheersing van de rijtaak

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> gaat bij het coachen volledig voorbij aan het niveau dat de leerling op dat moment heeft. Bij een beginnende of trage leerling: - gaat hij te snel voor de leerling Bij een gevorderde of vlotte leerling: - gaat hij te langzaam voor de leerling	De <u>instructeur</u> gaat bij het coachen bijna volledig voorbij aan het niveau dat de leerling op dat moment heeft. Bij een beginnend niveau of een trage leerling: - gaat hij te snel voor de leerling in zijn feedback verzuimt hij handelwijzen stap voor stap te laten verwoorden, daar waar de leerling nog geen goed beeld heeft van de uit te voeren rijtaak. Bij een gevorderd niveau of een snelle leerling: - legt hij in zijn feedback onnodig veel zaken uit die de leerling al bekend moeten zijn in deze fase van de opleiding - gaat hij uitgebreid aanwijzingen geven, waar een korte hint al genoeg is.	De <u>instructeur</u> mist in een aantal gevallen kansen om aan te sluiten bij het niveau van de leerling. Hij geeft in de rest van de lessituaties bij het coachen precies die steun die past bij het niveau dat de leerling op dat moment heeft.	De <u>instructeur</u> geeft bij het coachen precies die steun die past bij het niveau dat de leerling op dat moment heeft. Hij brengt de leerling in de zone van de naaste ontwikkeling. Bij een beginnend niveau of een trage leerling: - geeft hij precies die uitleg voor de leerling die nodig is om verder te komen - doet hij handelwijzen zelf voor, die de leerling een duidelijk beeld geven van de rijtaak. Bij een gevorderd niveau of een snelle leerling: - houdt hij feedback beperkt als leerling blijkt geeft van voldoende begrip - volstaat hij met een korte hint, of laat leerling eerst zelf doen voor hij zelf feedback geeft.

24. Afstemmen 2 — Sturing naar zelfstandigheid: geeft de leerling de mate van zelfstandigheid die past bij de tot dan toe gemaakte vorderingen

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> laat de beginnende leerling voortdurend te veel handleidingen zelfstandig uitvoeren, daar waar hints en instructie nodig zijn. Bij een gevorderde leerling overlaadt hij voortdurend de leerling met aanwijzingen, terwijl de leerling overduidelijk met minder aanwijzingen zelfstandig de rijtaak zou kunnen uitvoeren.	De <u>instructeur</u> laat bij een beginnende leerling te veel over aan de zelfstandigheid van de leerling, daar waar hints en instructie nog nodig zijn. Bij een gevorderde leerling is hij in bijna alle verkeerssituaties de leerling voor met gedetailleerde aanwijzingen, terwijl de leerling overduidelijk met minder aanwijzingen zelfstandig de rijtaak zou kunnen uitvoeren.	De <u>instructeur</u> laat bij een beginnende leerling in enkele gevallen onderdelen over aan de zelfstandigheid van de leerling, daar waar hints en instructie nog nodig zijn. Bij een gevorderde leerling biedt hij de leerling gelegenheid om onderdelen van de rijtaak zelfstandig te laten uitvoeren of situaties geheel zelfstandig op te lossen. Toch laat hij per les nog enkele kansen liggen om de leerling zelfstandig de rijtaak te laten uitvoeren.	De <u>instructeur</u> laat bij een beginnende leerling alleen onderdelen over aan de zelfstandigheid van de leerling waar hints en instructie niet noodzakelijk zijn. Bij een gevorderde leerling biedt hij kansen om onderdelen van de rijtaak als het kan zonder aanwijzingen uit te voeren. Ook moedigt hij leerlingen aan om zelfstandig te rijden zonder aanwijzingen. De instructeur stuurt de leerling in zijn mentale overcapaciteit.

25. Leerhouding 1 – Positieve beleving: stimuleert een positieve beleving bij de rijtaakuitvoering (humor, relativering, plezier inbrengen)

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> zorgt er door zijn negatieve houding/optreden voor dat de leerling zich niet op zijn gemak voelt tijdens de les.	De <u>instructeur</u> : - doet er weinig aan om de leerling de rijles op positieve manier te laten beleven; hij slaagt daarin ook niet overtuigend - is voortdurend ernstig over alles wat gebeurt - neemt geen ruimte voor een grap of humoristische opmerking.	De <u>instructeur</u> toont initiatieven om de leerling de rijles op positieve manier te laten beleven (zie onder 'Productief'), maar slaagt er niet altijd in dit te bereiken.	De <u>instructeur</u> : - slaagt erin en doet er alles aan om de leerling de rijles op positieve manier te laten beleven - gebruikt humor tijdens de rijles ('dat was even de turbo; die man was nog even niet wakker..') - relativeert foutjes, zonder deze als onbelangrijk af te doen.

26. Leerhouding 2 – Complimenteren: geeft gedoseerd complimenten als zaken goed zijn uitgevoerd

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> geeft geen complimenten.	De <u>instructeur</u> : - geeft nauwelijks een compliment. Hij laat bijna alle kansen liggen om goede oplossingen voor verkeerstaken (of een goede waarneming) te belonen met een compliment. - of overlaadt de leerling juist met complimenten, ook waar dit niet passend is, bijvoorbeeld als de leerling gelet op zijn niveau iets al lang moet kunnen.	De <u>instructeur</u> complimenteert de leerling zoals onder 'productief', maar laat nog kansen liggen of geeft in enkele gevallen onterecht een compliment.	De <u>instructeur</u> : Geeft de leerling complimenten voor de zaken die goed gaan, in ieder geval: - in situaties waarvan de leerling dacht ze zelf niet te kunnen oplossen - in complexe situaties die veel van de leerling vragen.

27. Leerhouding 3 – Acceptatie fouten en onzekerheden: benadrukt dat fouten maken onderdeel is van het leerproces (niet doorzeuren over fouten)

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> accepteert het maken van fouten niet.	De <u>instructeur</u> : - gaat steeds nadrukkelijk op fouten in - zeurt door over fouten als de situatie al lang voorbij is, ook als er een nieuwe verkeerssituatie is die aandacht vraagt. - (soms) wordt gemakkelijk kwaad bij gemaakte fouten; of zucht nadrukkelijk of reageert geïrriteerd bij het maken van fouten	De <u>instructeur</u> geeft geen negatieve lading aan fouten, zoals bij 'contraproductief', maar laat soms kansen liggen om het leerzame van fouten te onderstrepen.	De <u>instructeur</u> geeft kort weer wat er fout is gegaan, maar laat steeds merken dat fouten mogen voorkomen, dat je van fouten leert (bijv.: 'je krijgt nog kans om dit te herstellen; doe je het extra netjes')

28. Leerhouding 4 – Verwachtingen uiten, vertrouwen tonen: uit positieve verwachtingen van de leerling, toont vertrouwen in de leerling

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> geeft in zijn gedrag niet aan vertrouwen te hebben dat de leerling zal leren rijden. Hij benadrukt het negatieve en laat een zeker wantrouwen zien.	De <u>instructeur</u> geeft in zijn gedrag nauwelijks aan vertrouwen te hebben dat de leerling zal leren rijden.	De <u>instructeur</u> uit geen wantrouwen in de leerling, benadrukt regelmatig wat goed gaat (zie bij productief). Hij laat nog wel twee kansen per les liggen om duidelijk vertrouwen in de leerling uit te spreken.	De <u>instructeur</u> benadrukt in zijn gedrag er vertrouwen in te hebben dat de leerling zal leren rijden. Hij benadrukt wat goed gaat.

29. Interpersoonlijk handelen 1 – Contact maken: leeft zich zichtbaar in in de leefwereld van de leerling

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> heeft geen contact met de leerling. Gesprekjes worden niet aangeknoopt.	De <u>instructeur</u> heeft moeizaam contact met de leerling. Gesprekjes worden nauwelijks aangeknoopt of lopen al snel vast. Het beperkte contact werkt ook averechts op de openheid in de rijles. Gevoeligheden zoals het maken van fouten worden minder vaak besproken. Er heerst een ongemakkelijke sfeer.	De <u>instructeur</u> neemt de gelegenheid om naast de instructie-inhoud ook met de leerling van gedachten te wisselen over zaken die hem/haar bezig houden. In enkele gevallen praten instructeur en leerling langs elkaar heen (bijvoorbeeld doordat ze elkaar niet snappen), maar dit werkt niet negatief in op de les.	De <u>instructeur</u> houdt contact met de leerling doordat hij naast de instructie-inhoud ook met de leerling van gedachten wisselt over zaken die hem/haar bezig houden (het nieuws, het werk, de opleiding (overigens niet constant!)). Het contact maakt dat veel zaken, ook gevoelige als fouten maken, besproken kunnen worden in de les.

30. Interpersoonlijk handelen 2 – Taalniveau: past taalgebruik en taalniveau aan de leerling aan

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> sluit niet aan bij het taalniveau van de leerling.	De <u>instructeur</u> : - gebruikt in meer dan de helft van de situaties te moeilijke uitdrukkingen, die de leerling niet begrijpt; of gebruikt veel onnodige vaktaal of technische termen - of hanteert voortdurend als beledigend overkomende simpele taal.	De <u>instructeur</u> sluit overwegend aan op het taalniveau van de leerling. Hij drukt zich in twee à drie situaties niet volledig begrijpelijk uit.	De <u>instructeur</u> houdt bij het geven van uitleg en feedback rekening met de taalachtergrond van de leerling: laag of hoog opleidingsniveau, allochtoon of autochtoon, jongere of middelbare leeftijd.

ALGEMEEN

31. Tijdverdeling – Tijd faseren: *verdeelt de beschikbare tijd proportioneel*

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> verdeelt de beschikbare tijd verwijsbaar zodanig dat de leerling in de Kern niet of nauwelijks de gelegenheid krijgt om het onderwerp van de les te oefenen.	De <u>instructeur</u> verdeelt de beschikbare tijd niet proportioneel over de Inleiding, Kern en Afsluiting van de les.	De <u>instructeur</u> verdeelt de beschikbare tijd niet geheel juist, waardoor de leerling onvoldoende tijd krijgt om optimaal rendement uit de beschikbare tijd te halen.	De <u>instructeur</u> verdeelt de beschikbare tijd proportioneel over de Inleiding, Kern en Afsluiting van de les.

32. Administratie – Gebruik Instructievorderingenkaart: *hanteert de instructievorderingenkaart/RIS werkboek op de juiste wijze en op de juiste momenten*

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> gebruikt geen Instructievorderingenkaart/RIS-werkboek	De <u>instructeur</u> vult de resultaten van de vorderingen van de leerling onjuist in.	De <u>instructeur</u> gebruikt de Instructievorderingenkaart/RIS-werkboek niet op het juiste moment van de les om de vorderingen van de leerling te noteren.	De <u>instructeur</u> gebruikt de Instructievorderingenkaart/RIS werkboek om de vorderingen van de leerling te noteren en bespreekt aan de hand van deze vorderingen het leerresultaat tijdens de inleiding en de afsluiting van de les.

33. Overdracht – Gebruik lesplan: gebruikt een lesplan, wanneer aanwezig, als leidraad en ter ondersteuning alleen als dat nodig is

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> leest, wanneer een lesplan wordt gebruikt, voortdurend daaruit voor, waardoor een gevaarlijke situatie ontstaat.	De <u>instructeur</u> leest, wanneer een lesplan wordt gebruikt, voortdurend daaruit voor.	De <u>instructeur</u> gebruikt een lesplan, wanneer aanwezig, op verkeerde momenten.	De <u>instructeur</u> gebruikt een lesplan, wanneer aanwezig, uitsluitend als leidraad of ter ondersteuning.

34. Verkeersveiligheid – Voorkomen verkeersovertredingen: voorkomt het plegen van verkeersovertredingen

Contraproductief gedrag (0)	Beginnend productief gedrag (1)	Beginnend productief gedrag (2)	Productief gedrag (3)
De <u>instructeur</u> pleegt een verwijtbare verkeersovertreding of geeft aan de leerling een opdracht die een verwijtbare verkeersovertreding oplevert, waardoor een gevaarlijke verkeerssituatie ontstaat.	De <u>instructeur</u> pleegt een verwijtbare verkeersovertreding of geeft aan de leerling een opdracht die een verwijtbare verkeersovertreding oplevert.		De <u>instructeur</u> voorkomt het plegen van verkeersovertredingen van zichzelf en van de leerling.